

en harmonisering av reglerna för färdtjänst, sjukresor och kollektivtrafik.

Vårdcollege

Styrgruppen har tillsammans med Utbildningsgruppen tagit ett initiativ som ska prövas av medlemskommunerna; att samla utbildningsanordnare och arbetsgivare inom vård- och omsorgsområdet inom ramen för Vårdcollege. Det är ett arbetssätt som syftar till att kvalitetssäkra utbildningarna på gymnasie- och KY-nivå, samt att höja statusen på yrken inom vården. En tillgång för Vårdcollege är att det genom Meritea AB även finns valideringsmöjligheter.

FoU i Väst/GR

Vision

För att förverkliga visionen om det goda livet och stärka en hållbar utveckling i Göteborgsregionen krävs ett systematiskt och gränsöverskridande lärande över organisations- professions- och geografiska gränser. FoU i Väst/GR ska ha en självklar roll och vara en resurs i detta sammanhang.

Bärande idé och löpande verksamhet

FoU i Väst/GR ska stärka vardagsnära kunskapsutveckling och regionalt lärande genom att synliggöra erfarenheter och befintliga kunskaper inom ett brett kunskapsfält, utveckla ny kunskap och visa på goda exempel. Genom ett nära samarbete med högskolor och universitet samt med övriga FoU-verksamheter i Västra Götaland inom välfärdsområdet ges goda förutsättningar för att utifrån kunskap och beprövad erfarenhet möta människors behov av trygghet, gemenskap, god hälsa och delaktighet under livets alla skeden.

Arbetsformer

Studier, utvärderingar och cirklar samt dialogtillfällen för erfarenhetsutbyte initieras av GR-kommunerna samt av hälso- och sjukvården i VGR. FoU-projekt med brukarperspektiv och/eller fokus på samverkan prioriteras. Arbetssätten för FoU-projekten utvecklas genom dialog med berörda, och resultat återförs kontinuerligt till verksamheterna för att på så vis bidra till lärande och verksamhetsförbättringar. Erfarenheter från enskilda projekt sprids inom GR genom tidningen FOURUM, nyhetsbrev, rapporter, seminarier, nätverk och webbplats.

Seminarier för politiker, medarbetare och chefer anordnas kontinuerligt, ofta i samarbete med medlemskommunerna och/eller VGR, Göteborgs universitet, Vårdalinstitutet, Sahlgrenska akademien, Länsstyrelsen, Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och Landsting.

FoU i Väst/GR ska verka för en långsiktighet och ett arbetssätt som främjar lärande på arbetsplatserna så att kunskaper och beprövade erfarenheter kan leda till kunskapsutveckling samt till att verkningfulla metoder och arbetssätt implementeras.

Strategiska satsningsområden

Samverkan och samarbete

Inom socialt arbete samt vård- och omsorgsarbete har målgrupperna ofta så komplexa behov att insatser från olika vårdgivare, organisationer och yrkesgrupper med olika kompetenser är nödvändiga. Samverkan behöver utvecklas för att skapa synergieffekter, rationaliseringar och kvalitetsförbättringar. Ambitionen för FoU i Väst/GR är att skapa konkreta kunskapsprojekt som utgår från en helhetssyn på människors behov.

Förebyggande och främjande arbete för barn och unga

En prioriterad målgrupp för forsknings- och utvecklingsinsatser som stärker samverkan är barn och ungdomar. Skola, arbetsförmedling, fritid, socialtjänst, barnpsykiatri, barnhälsovård och ungdomsmottagningar kan genom FoU-insatser bygga gemensam kunskap för främjande och förebyggande arbete med barn och unga. Framför allt är det viktigt att arbeta med satsningar som avser att stärka de ungas delaktighet i samhället. Myndigheten för skolutveckling och länsstyrelsen har beviljat medel för en studie om det kommunala uppföljningsansvaret för ungdomar som inte fullföljer gymnasieskolan. Med studien som grund kommer arbetssätt för att nå ungdomar och erbjuda relevanta åtgärder inom kommunerna att kunna förbättras.

Resultat och erfarenheter från implementeringsstudien av Västbus-satsningen i Västra Götalands län, kommer att kunna bidra till en fortsatt bra utveckling av samverkansarbetet och ge idéer till fler studier.

Missbruk och psykiska funktionshinder

För personer som har missbruks- och beroendeproblem och/eller psykiska svårigheter kan det vara svårt att få samordnad vård. FoU i Väst/GR planerar att tillsammans med psykiatrin, kriminalvården och Göteborgs universitet utforma kunskaps- och forskningsinsatser som kan ge olika aktörer en god kunskapsbas. Implementeringen av de nationella riktlinjerna är en aktuell fråga att följa och stödja från FoU i Väst/GRs sida.

Hur attityder till människor med psykiska problem påverkar möjligheter till stöd är en angelägen fråga att uppmärksamma, inte minst när det gäller förutsättningar för att åstadkomma boende och arbete/sysselsättning.

Äldres hälsa

Ansvar för en stor del av hälso- och sjukvårdssatserna för äldre ligger idag på kommunerna. För att skapa en god och säker vård och omsorg för de äldre samt på bästa sätt ta vara på resurser, behöver samverkans- och organisationsformer utvecklas mellan länsjukvård, primärvård och kommuner. Speciellt viktiga områden för forskning, utveckling och samverkan är rehabilitering, läkemedelsfrågor, äldres boende samt stöd till multisjuka äldre - inklusive demenssjuka och den palliativa vården. Inom dessa områden pågår flera projekt som kommer att få betydelse för en utvecklad samverkan.

Under 2008 kommer Socialstyrelsens nationella riktlinjer för demensvården. FoU i Väst/GR kommer att följa och delta i arbetet med att omsätta riktlinjerna i vardagsarbetet. Ett annat område som kräver stor samverkan mellan olika vårdgivare är det förebyggande och hälsofrämjande arbetet som riktas till äldre. FoU i Väst/GR ska på olika vis fokusera på och stödja en utveckling av dessa insatser.

Brukarkraft och brukarmedverkan

I "Vision Västra Götaland – Det goda livet" betonas att resurser hos varje människa ska tas till vara oavsett kön, ursprung, funktionshinder, sexuell läggning eller religion. FoU i Väst/GR genomför successivt projekt som stärker och utvecklar metoder för det civila samhällets, brukares och anhörigas engagemang. Projekt som avser att förbättra och utveckla såväl ungas som äldres delaktighet i samhället ska ha hög prioritet. FoU i Väst/GR utvärderar flera satsningar där kommunerna utvecklar nya arbetssätt för att stärka brukares tillgång till sociala tjänster, vård och omsorg. Sådana exempel är när äldreomsorgen prövar modeller som kan innebära större valfrihet och inflytande för äldre samt individ- och familjeomsorg som organiserar lättillgängliga serviceinsatser för barnfamiljer. Kunskap från dessa projekt och kommande, liknande FoU-aktiviteter kan bidra till en dialog inom hela regionen och i hela landet

Det är angeläget att FoU i Väst/GR bidrar med kunskap som kan stärka brukares aktiva medverkan i att utforma och granska den verksamhet de är berörda av. Inte minst viktigt är detta när brukare har svårigheter att själva göra sina röster hörda. Att samhället har en allmänt hög tillgänglighet är ofta en förutsättning för t.ex. äldres och funktionshindrades möjligheter till engagemang. Flera pågående och kommande FoU-projekt bidrar till att öka kunskapen om detta.

Uppföljning/utvärdering

Ett av huvuduppgifterna för FoU i Väst/GR är att på olika sätt ge stöd i utvärderingsarbete samt öka kompetensen kring och intresset för utvärdering. Vilket blir resultatet av den ena eller andra vårdformen eller sociala insatsen? Vad hjälper vem och när? Medarbetare inom GR-kommunerna och VGR erbjuds stöd för att genomföra egna utvärderingar. FoU i Väst/GR genomför utvärderingar på vetenskaplig grund på uppdrag av och i dialog med kommunerna och VGR, företrädesvis med fokus på samverkan och utifrån brukarperspektiv.

Regional utveckling för hållbarhet och tillväxt

Det är viktigt att belysa och skapa kunskaper om de ömsesidiga sambanden mellan å ena sidan sociala faktorer och folkhälsofaktorer samt å andra sidan den regionala utvecklingen. Viktiga frågor är: Vilken betydelse kan satsningar inom regional utveckling få för sociala villkor och folkhälsa? Kan socialtjänst samt hälso- och sjukvård bidra till ökad tillväxt i Göteborgsregionen? Hur samspelar förändringar i den fysiska miljön – genom bland annat investeringar i infrastruktur, kollektivtrafik, och bebyggelse – med människors sociala villkor och folkhälsa? Vilken betydelse kan olika boendemiljöer och kommunikationsmöjligheter få för funktionsnedsatta människor när det gäller deras möjligheter till delaktighet och självständigt boende?

FoU i Väst/GR kommer under 2009 att avsluta studien om en ”Kollektivtrafik för alla” - Kollaprojektet. Resultat och erfarenheter från studien och förändringsprojektet i Göteborgs Stad kommer att spridas och diskuteras samt på så vis bidra till en utveckling av bra kollektivtrafik i hela GR-området.

Kompetensutveckling

Medarbetare inom kommunerna och VGR erbjuds, oavsett utbildning, möjlighet att med stöd av forskare genomföra fördjupningsarbeten, utvärderingar och studier. Att delta i olika FoU-projekt är attraktivt samt ses som ett led i kompetens- och kunskapsutveckling.

Europeiskt samarbete och erfarenhetsutbyte

Sverige är en del av EU med likartade möjligheter och utmaningar som i andra delar av Europa. Inom

EU har länderna mycket att vinna på kunskapsutveckling och erfarenhetsutbyte. FoU i Väst/GR medverkar i europeiska sammanhang där forskning och utveckling av socialt arbete, vård och omsorg diskuteras. Det är en utmaning för GR och FoU i Väst/GR att medverka i nätverk för forskning samt offentliga och ideella verksamheter i Europa som får betydelse för såväl den europeiska som den regionala utvecklingen. Stor vikt ska läggas vid dialog, lärande och kunskapspridning.

Framtida utmaningar

Äldre som resurs och äldres hälsa

Andelen äldre människor antas öka kraftigt under de närmaste årtiondena efter att ha legat konstant under de senaste 20 åren. Ofta beskrivs den förväntade utvecklingen som problematisk. Äldre ses som en försörjningsbörda trots att äldre människor redan idag står för en stor del av de så kallade informella insatserna, både till personer man är släkt med men även till personer man inte känner. Kan det finnas vinster för ett samhälle med en stor andel av befolkningen som är pensionerade, vinster i energi och resurser? Vad behövs för att äldre människor ska kunna vara fortsatt aktiva och bidra till en god välfärdsutveckling? På vilket sätt kan bostadsplanering, resmöjligheter och nätverk få en betydelse för människors självständighet, delaktighet och kreativitet?

FoU i Väst/GR ska bidra till att ta vara på och utveckla kunskaper och erfarenheter för att stärka och öka förutsättningarna för äldres engagemang i samhällsutvecklingen.

Andelen ”äldre äldre” förväntas också öka och därmed också behovet av sammanhållen vård och omsorg. FoU i Väst/GR ska bidra till att äldreomsorg och äldrevård är av hög kvalitet och att den styrs av människors behov snarare än av organisatoriska gränser eller ”ålderism”.

Utveckling genom etnisk mångfald

Göteborgsregionen präglas av etnisk mångfald där olikheter ska främjas och utvecklas. Den etniska mångfalden innebär en potentiell möjlighet för den regionala tillväxten.

FoU-projekt ska ha ett mångfaldsperspektiv. Särskilda aktiviteter som ökar kunskaper kring etniska gruppers villkor, förutsättningar och möjligheter ska anordnas. Målet är att skapa förståelse för värdet av

människors olika resurser och utveckla krafter som främjar allas delaktighet i vid bemärkelse.

Hållbar utveckling

I skrivelsen ”Strategiska utmaningar – en vidareutveckling av svensk strategi för hållbar utveckling” från mars 2006 redovisar regeringen olika utmaningar för hållbar utveckling. Bland annat nämns en god hälsa som en viktig förutsättning och att det är en utmaning att möta den demografiska utvecklingen. FoU i Väst/GR ska verka för att kunskaper utvecklas och erfarenheter tas till vara som kan stärka den sociala och mänskliga dimensionen för hållbar utveckling och regional tillväxt.